

กรอบการเจรจา
ความตกลงการค้าเสรีระหว่างไทยกับสหภาพยุโรป

๑. แนวนโยบายของรัฐบาลและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

๑.๑ แนวนโยบายของรัฐบาลชุดปัจจุบัน

เมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๔ รัฐบาลได้แถลงนโยบายเศรษฐกิจต่อรัฐสภาว่า รัฐบาลมีนโยบายขยายความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจการค้า การลงทุน และการตลาดภายใต้กรอบความร่วมมือและข้อตกลงการค้าเสรีในระบบพหุภาคีและทวิภาคี โดยเร่งรัดการใช้ประโยชน์จากความตกลงที่มีผลบังคับใช้แล้ว นอกจากนี้ ภายใต้นโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ รัฐบาลยังมีนโยบายกระชับความร่วมมือและความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์กับประเทศ กลุ่มประเทศ และองค์การระหว่างประเทศที่มีบทบาทสำคัญของโลก เพื่อเสริมสร้างความเชื่อมั่นในประเทศไทย พร้อมกับการสร้างภูมิคุ้มกันและขีดความสามารถในการแข่งขันให้เศรษฐกิจไทย

การจัดทาคความตกลงการค้าเสรีถือเป็นยุทธศาสตร์หนึ่งที่สำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ และเพิ่มโอกาสการส่งออกทั้งตลาดเดิม และการเข้าสู่ตลาดใหม่ โดยลดอุปสรรคด้านการค้า การลงทุนในตลาดคู่ค้า รวมทั้งสร้างความร่วมมือในด้านต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกในด้านการค้า การลงทุน การพัฒนาเทคโนโลยี บุคลากรและด้านอื่นๆ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมศักยภาพด้านเศรษฐกิจของไทยต่อไปในระยะยาว

การจัดทาคความตกลงการค้าเสรีระหว่างไทยกับประเทศคู่ค้าต่างๆ รวมทั้งสหภาพยุโรปนับว่าสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล และถือเป็นการดำเนินการเชิงรุกของกระทรวงพาณิชย์ เพื่อแสวงหาโอกาสในการขยายการค้า การลงทุน ตลอดจนพัฒนาศักยภาพในด้านต่างๆ ของไทย

๑.๒ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทาคความตกลงการค้าเสรี

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๙๐ วรรคสาม กำหนดให้ก่อนการดำเนินการเพื่อทำหนังสือสัญญากับนานาประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศตามวรรคสอง คณะรัฐมนตรีต้องให้ข้อมูลและจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน และต้องชี้แจงต่อรัฐสภาถึงการทำหนังสือสัญญานั้น นอกจากนี้ ให้คณะรัฐมนตรีเสนกรอบการเจรจาต่อรัฐสภาเพื่อขอความเห็นชอบ

๑.๓ การเตรียมการเพื่อขยายกรอบการเจรจา

ในการเตรียมการเพื่อขยายกรอบการเจรจานั้น กระทรวงพาณิชย์ได้ขอความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๓ และคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบให้จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อรับฟังความคิดเห็นของทุกภาคส่วนในเรื่องการจัดทาความตกลงการค้าเสรีไทย-สหภาพยุโรปขึ้น โดยมีผู้แทนภาคประชาสังคม นักวิชาการและภาคธุรกิจ ร่วมเป็นคณะกรรมการ มีหน้าที่รวบรวมข้อมูล ข้อคิดเห็นจากภาคส่วนต่างๆ ทั้งด้านประโยชน์และข้อกังวล รวมถึงมาตรการรองรับ เพื่อนามาประกอบการพิจารณาความเป็นไปได้ รวมถึงผลดีและผลเสียในการจัดทาความตกลงการค้าเสรีไทย-สหภาพยุโรป ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้ดำเนินการรับฟังความคิดเห็นมาอย่างต่อเนื่อง พร้อมกันนี้ กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ได้ดำเนินการคู่ขนานในการหารือและรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคธุรกิจ นักวิชาการและภาคประชาสังคม รวมทั้งดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลและประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัดอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลมาประมวลจัดทำร่างกรอบการเจรจา โดยกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศได้จัดตั้งคณะทำงานเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดทาเขตการค้าเสรีกับสหภาพยุโรป ประกอบด้วยหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ทาหน้าที่วิเคราะห์และเสนอทาที่แนวทางการเจรจา รวมถึงจัดทำกรอบการเจรจาความตกลงการค้าเสรีกับสหภาพยุโรป

กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศได้มอบหมายให้มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ดำเนินการจัดทาโครงการศึกษาแนวทางการเจรจาและผลกระทบจากการจัดทาความตกลงการค้าเสรีไทย-สหภาพยุโรป เพื่อศึกษาวิเคราะห์และประเมินผลของการจัดทาความตกลงการค้าเสรีไทย-สหภาพยุโรปที่มีต่อไทยทั้งทางด้านบวกและลบ เสนอแนะแนวทางการปรับตัวหรือเยียวยาผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการจัดทาความตกลงการค้าเสรี ตลอดจนเสนอแนะกลยุทธ์และแนวทางในการเจรจาการค้าเสรีไทย-สหภาพยุโรป

ทั้งนี้ กระทรวงพาณิชย์ตระหนักดีว่าการดำเนินการสำหรับการจัดทาความตกลงการค้าเสรีกับสหภาพยุโรปจะต้องดำเนินการอย่างรอบคอบ รอบด้าน โปร่งใส และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน เพื่อให้ไทยสามารถกำหนดแนวทางในการเจรจาที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับประเทศ และสอดคล้องกับมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐

๒. เหตุผลความจำเป็นของไทยในการเจรจาจัดทาความตกลงการค้าเสรีกับสหภาพยุโรป

๒.๑ เศรษฐกิจไทยผูกพันกับภาคการค้า การลงทุนระหว่างประเทศ

การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของไทยที่ขยายตัวอย่างต่อเนื่องในอดีตที่ผ่านมา ได้ส่งผลในการยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน กระจายความเจริญ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของไทยให้อยู่ในระดับที่ได้รับการยอมรับในปัจจุบัน ปัจจัยที่สำคัญยิ่งในกระบวนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย คือ ภาคเศรษฐกิจต่างประเทศ ซึ่งครอบคลุม การส่งออก การนำเข้า และการลงทุนจากต่างประเทศ จะเห็นได้ว่าสัดส่วนการค้าสินค้าระหว่างประเทศของไทย (ไม่รวมภาคการค้าบริการ) ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ สูงถึงร้อยละ ๑๒๓.๖๔ คิดเป็นสัดส่วนของการส่งออกร้อยละ ๖๕.๒๒ และสัดส่วนของการนำเข้าร้อยละ ๕๘.๔๒ ของ GDP ตามประมาณการของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นอกจากนี้ เงินลงทุนจากต่างประเทศถือเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งประการหนึ่งของภาคการลงทุนของไทย โดยในภาคการลงทุนทางตรง เงินลงทุนทางตรงจากต่างประเทศ มีมูลค่าเฉลี่ย ๕ ปี (ปี พ.ศ. ๒๕๕๐-๒๕๕๔) ปีละ ๒๘๘ พันล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนเฉลี่ย ๕ ปี (ปี พ.ศ. ๒๕๔๙ - ๒๕๕๓) ร้อยละ ๑๒.๐ ของการลงทุนรวมภายในประเทศ

โครงสร้างระบบเศรษฐกิจไทย ปี ๒๕๕๔	
ภาคเศรษฐกิจ	สัดส่วนต่อ GDP (%)
ภาคเกษตรกรรม	๘.๖
ภาคอุตสาหกรรม	๓๙.๐
ภาคบริการ	๕๒.๔
ภาคการค้า	๑๒๓.๖๔
การส่งออก	๖๕.๒๒
การนำเข้า	๕๘.๔๒

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

๒.๒ สหภาพยุโรปเป็นคู่ค้าและเป็นพันธมิตรทางยุทธศาสตร์ที่สำคัญของไทย

สหภาพยุโรปเป็นกลุ่มประเทศที่สำคัญและมีบทบาทอย่างมากในประชาคมโลก และให้ความสำคัญกับการเป็นพันธมิตรทางเศรษฐกิจกับประเทศในภูมิภาคเอเชีย โดยสหภาพยุโรปได้มีความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับอาเซียนในหลาย ๆ ด้านรวมทั้งการเจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรี ทั้งนี้ ไทยเป็นประเทศหนึ่งที่สหภาพยุโรปให้ความสนใจเป็นลำดับต้นๆ ในการเป็นพันธมิตรทางเศรษฐกิจ สำหรับไทยก็มีกลยุทธ์ที่สอดคล้องกันในการที่จะเสริมสร้างความใกล้ชิดกับสหภาพยุโรป เพื่อการเป็นหุ้นส่วนที่สำคัญของสหภาพยุโรปในภูมิภาคเอเชีย และเป็นศูนย์กลางของ

สหภาพยุโรปในภูมิภาค เช่น การผลิตทางอุตสาหกรรม การค้า สาธารณสุข เทคโนโลยีชีวภาพ
 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การวิจัยและการพัฒนา และการลงทุนของสหภาพยุโรป

ในมิติการค้า สหภาพยุโรปเป็นคู่ค้าสำคัญอันดับ ๔ และเป็นตลาดส่งออกอันดับ ๓
 ของไทย โดยในปี ๒๕๕๔ การค้ารวมของไทยกับสหภาพยุโรปสูงกว่า ๑.๒ ล้านล้านบาท คิดเป็น
 ร้อยละ ๙.๓ ของการค้ารวมของไทย โดยเป็นมูลค่าการส่งออกถึง ๗.๓ แสนล้านบาท โดยประเทศ
 ไทยเป็นประเทศที่ส่งออกไปสหภาพยุโรปสูงเป็นอันดับสองของอาเซียน (รองจากสิงคโปร์)
 นอกจากนี้ สหภาพยุโรปซึ่งมีประเทศสมาชิก ๒๗ ประเทศยังมีการรวมกลุ่มและขยายสมาชิกภาพ
 ไปยังประเทศยุโรปอื่นๆ อย่างต่อเนื่อง จึงเป็นโอกาสและช่องทางให้ไทยสามารถขยายการค้าได้
 มากยิ่งขึ้นในอนาคต

ความสำคัญของสหภาพยุโรปต่อการค้าไทย ปี พ.ศ. ๒๕๕๔			
ด้าน	มูลค่า (ล้านบาท)	สัดส่วน (%)	ลำดับความสำคัญของคู่ค้า
การค้ารวม	๑,๒๗๔,๐๐๒.๔๒	๙.๓๑	๔ รองจาก อาเซียน ญี่ปุ่น และจีน
การส่งออก	๗๒๗,๘๘๐.๙๖	๑๐.๘๕	๓ รองจาก อาเซียน และจีน
การนำเข้า	๕๔๖,๑๒๑.๔๕	๗.๔๖	๔ รองจาก ญี่ปุ่น อาเซียน และจีน

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์

ด้านการลงทุน สหภาพยุโรปเป็นผู้ลงทุนอันดับ ๒ ของไทย การลงทุนโดยตรงจาก
 สหภาพยุโรป ในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ มีมูลค่าเท่ากับ ๑๐๐,๒๓๒ ล้านบาท อุตสาหกรรมที่สหภาพยุโรป
 เข้ามาลงทุนในไทย ได้แก่ เคมีภัณฑ์และกระดาษ อิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้า เหมืองแร่ และ
 เซรามิกส์ ผลิตภัณฑ์โลหะและเครื่องจักร อุตสาหกรรมเบา สิ่งทอ การเกษตรและผลิตผลเกษตร
 และธุรกิจการค้าบริการ

การลงทุนจากต่างประเทศ (พ.ศ. ๒๕๕๔)	
หน่วย: พันล้านบาท	
ลำดับที่/ประเทศ	มูลค่า
1. ญี่ปุ่น	๒๐๙.๘๐๕
2. สหภาพยุโรป	๑๐๐.๒๓๒
3. อาเซียน	๘๓.๔๘๓

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

สหภาพยุโรปจะเป็นตลาดส่งออกสินค้าที่สำคัญของไทย ทั้งสินค้าเกษตร เกษตรแปรรูปและ อุตสาหกรรม แต่สหภาพยุโรปยังมีอัตราภาษีศุลกากรสูงในสินค้าบางรายการ มีการกีดกันโควตาเข้ามา และใช้มาตรการที่มีใช้ภาษี โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับสินค้าที่มีศักยภาพส่งออกที่สำคัญของไทย เช่น ข้าวและไก่ เป็นต้น ทำให้สินค้าไทยดังกล่าวไม่สามารถเข้าสู่ตลาดสหภาพยุโรปได้อย่างเต็มที่เท่าที่ควร

นอกจากนี้ สหภาพยุโรปมีความก้าวหน้าในด้านต่างๆ เช่น เทคโนโลยี นวัตกรรม การศึกษา ดังนั้น การเสริมสร้างความเป็นพันธมิตรกับสหภาพยุโรปในสาขาดังกล่าวจะช่วยส่งเสริมการพัฒนาประเทศไทยในระยะยาวและยั่งยืน

๒.๓ สหภาพยุโรปมีบทบาทสำคัญในระบบเศรษฐกิจโลก

สหภาพยุโรปมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับหนึ่งของโลก หรือประมาณ ๕๙๒.๖๘ ล้านล้านบาท และมีสัดส่วนการค้าระหว่างประเทศต่อมูลค่าการค้าโลก มากเป็นอันดับหนึ่งของโลก รวมถึงมีสัดส่วนร้อยละ ๒๙ ของผลผลิตรวมของโลก มีสัดส่วนร้อยละ ๑๗ ของการค้าสินค้าโลก มีสัดส่วนร้อยละ ๒๙ ของการค้าบริการโลก และมีสัดส่วนร้อยละ ๓๓ ของการลงทุนในต่างประเทศ ดังนั้น จึงทำให้สหภาพยุโรปมีบทบาทสำคัญอย่างมากในระบบเศรษฐกิจโลก โดยเฉพาะในการกำหนดทิศทางการค้าโลก และการกำหนดมาตรฐานและกฎระเบียบสำหรับการค้าสินค้า บริการ และการลงทุน โดยผ่านการดำเนินการในองค์กรระหว่างประเทศต่างๆ เช่น องค์กรการค้าโลก องค์กรมาตรฐานระหว่างประเทศ (ISO) และองค์การมาตรฐานอาหารระหว่างประเทศ (Codex Alimentarius) เป็นต้น

๓. ผลกระทบที่สำคัญหากไทยไม่ทาความตกลงการค้าเสรีไทย-สหภาพยุโรป

๓.๑ การรวมกลุ่มเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ จะทำให้อาเซียนเป็นตลาดและฐานการผลิตร่วมกัน รวมทั้งทำให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ และการลงทุนอย่างเสรีมากขึ้น จึงดึงดูดให้นักลงทุนต่างชาติย้ายฐานการลงทุนมาในอาเซียนมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การลงทุนเพื่อผลิตสินค้าและส่งออกไปทั่วโลก อย่างไรก็ตาม ณ ขณะนี้ สมาชิกอาเซียนต่างใช้กลยุทธ์เพื่อดึงดูดการลงทุนต่างประเทศดังกล่าว โดยการทาความตกลงการค้าเสรีกับสหภาพยุโรป ได้แก่ สิงคโปร์ มาเลเซีย และเวียดนาม รวมถึงอินโดนีเซีย และฟิลิปปินส์ ซึ่งจะร่วมจัดทาความตกลงการค้าเสรีกับสหภาพยุโรปในเวลาต่อไป ปัจจัยเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของไทย ทำให้เกิดการย้ายฐานการลงทุนของสหภาพยุโรปไปยังประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น ทำให้ไทยสูญเสียโอกาสในการเป็นศูนย์กลาง (Hub หรือ

Gateway) ในภาคอุตสาหกรรมที่สำคัญ อาทิเช่น อุตสาหกรรมยานยนต์ สินค้าและบริการใน อุตสาหกรรมการสื่อสารโทรคมนาคม เป็นต้น

๓.๒ นอกจากนี้ โดยที่ประเทศไทยจะถูกตัดสิทธิพิเศษทางศุลกากร (Generalized System of Preference: GSP) ของสหภาพยุโรป ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งจะมีผลทำให้สินค้าส่งออก ของไทยจะไม่ได้รับการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีนำเข้าซึ่งเป็นแต้มต่อในการแข่งขัน ทำให้ไม่ สามารถแข่งขันกับสินค้าจากประเทศอื่นๆ ในตลาดสหภาพยุโรป ได้ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๕๔ สินค้า ส่งออกของไทยที่ใช้สิทธิพิเศษ GSP ของสหภาพยุโรป มีมูลค่ากว่า ๒.๙๗ แสนล้านบาท สินค้าที่ สำคัญได้แก่ รถยนต์ขนส่ง เครื่องปรับอากาศ อาหารทะเลสด/แช่แข็ง สับปะรดกระป๋อง ถู่มือยาง และยางรถยนต์ เป็นต้น สินค้าเหล่านี้จะไม่สามารถแข่งขันกับสินค้าจากเวียดนาม อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ รวมทั้งสินค้าจากประเทศอาณานิคมเดิมของสหภาพยุโรป ทั้งในแอฟริกาและ แคริบเบียนที่ยังคงได้รับสิทธิพิเศษ GSP ทำให้ไทยสูญเสียตลาดส่งออกที่สำคัญ การทาความตกลงการค้าเสรีกับสหภาพยุโรป จะทำให้สินค้าส่งออกของไทยทั้งหมดหรือเกือบทั้งหมดได้รับการ ยกเว้นภาษีนำเข้าเป็นการถาวร ทดแทนการได้รับสิทธิพิเศษ GSP ซึ่งเป็นการให้สิทธิชั่วคราว เท่านั้น

๓.๓ ผลกระทบต่อเนื่องจากการย้ายฐานการผลิตและการลงทุนต่างชาติ คือ การไม่ได้รับการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัย ซึ่งจะมีผลกระทบต่อเนื่องไปยังการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนาเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

๓.๔ โดยที่ ณ ขณะนี้ สหภาพยุโรปประสบปัญหาโรฮิน ทาให้สหภาพยุโรปให้ความสำคัญกับตลาดในเอเชียและอาเซียน รวมทั้งไทยมากขึ้น จึงอาจทำให้ไทยมีอำนาจในการเจรจา ต่อรองมากขึ้นด้วย รวมทั้งยังเป็นโอกาสที่เหมาะสมที่การทาความตกลงการค้าเสรี จะช่วยส่งเสริม สนับสนุนให้ภาคธุรกิจของไทยเข้าไปดำเนินธุรกิจการค้าและการลงทุนในสหภาพยุโรป ด้วยต้นทุน ที่ต่ำกว่าและราคาถูกลง

๓.๕ การเจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรีกับสหภาพยุโรป ถือเป็น การเจรจาความตกลงการค้าเสรีในยุคใหม่ของไทย (second generation FTA) หลังจากที่ไทยได้ดำเนินนโยบายในการ จัดทา ความตกลงการค้าเสรีครั้งแรกกับสมาชิกอาเซียน (AFTA) เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๕ โดย Second Generation FTA จะมีมาตรฐานในการเปิดเสรีสูงขึ้นและเข้มข้นมากขึ้นกว่าความตกลงการค้าเสรี ที่ไทยเคยจัดทำมาในอดีต รวมถึงมีกรอบกว้างขวางครอบคลุมประเด็นเศรษฐกิจในหลายมิติ และมีประเด็นการเจรจาใหม่ๆ เข้ามาตามวิวัฒนาการของเศรษฐกิจโลก การไม่ทาความตกลงการค้า เสรีกับสหภาพยุโรป ในช่วงเวลาที่เหมาะสมในขณะนี้ จะทำให้ประเทศไทยขาดประสบการณ์และ การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการทา ความตกลงการค้าเสรีในอนาคต อาทิเช่น ความตกลง หุ้นส่วนยุทธศาสตร์ทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Trans-Pacific Partnership: TPP) ซึ่งมี

มาตรฐานการเจรจาที่สูงและซับซ้อน และเป็นรากฐานของการทำ ความตกลงการค้าเสรีภายใต้ กรอบเอเปค (APEC) ในอนาคต

๔. วัตถุประสงค์และเป้าหมายการเจรจาในภาพรวมกับสหภาพยุโรป

๔.๑ หลักการและวัตถุประสงค์

เพื่อรักษาโอกาสทางการแข่งขันในตลาดไม่ให้สูญหายไปกับประเทศอื่นที่ได้รับสิทธิ พิเศษจากสหภาพยุโรปและขยายโอกาสทางการตลาดเพิ่มเติมในการส่งออกสินค้าและบริการของ ไทย รวมทั้งโอกาสในการลงทุนดาเนินธุรกิจของผู้ประกอบการไทยในสหภาพยุโรป เพื่อให้ผู้ประกอบการ ของไทยได้ใช้สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ รวมทั้งเพื่อรักษาและดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ ในภาคการผลิตและบริการ ซึ่งจะช่วยให้ประเทศไทยมีการขยายตัวทางเศรษฐกิจและเพิ่ม ความสามารถในการส่งออกของไทย โดยคำนึงถึงระดับการพัฒนา หลักการพัฒนาประเทศแบบ ยั่งยืน มีภูมิคุ้มกัน และความพร้อมของกฎหมายภายในประเทศ รวมทั้งให้มีระยะเวลาในการ ปรับตัวและมีมาตรการรองรับผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น

๔.๒ เป้าหมายการเจรจา

๔.๒.๑ เจรจาให้ได้ประโยชน์ในภาพรวมสูงสุดกับประเทศ นามาสู่การพัฒนา ศักยภาพและความสามารถทางการแข่งขันของไทยในระยะยาว

๔.๒.๒ ให้ได้รับความร่วมมือในสาขาที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศและ ส่งเสริมเศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ พร้อมทั้งยกระดับมาตรฐานด้านความปลอดภัยอาหาร พลังงาน สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และสังคมของไทย

๕. กรอบการเจรจาในแต่ละประเด็น

รัฐบาลได้วางกรอบการเจรจาในแต่ละประเด็น ดังนี้

๕.๑ การค้าสินค้า

๕.๑.๑ ให้มีการลดหรือยกเลิกอากรศุลกากร ค่าธรรมเนียมอื่นใดที่เรียกเก็บจาก สินค้านำเข้า โดยให้ครอบคลุมการค้าระหว่างกันให้มากที่สุด

๕.๑.๒ เน้นให้ลดภาษีในสินค้าที่ไทยมีศักยภาพส่งออก โดยให้มีความสมดุลระหว่าง สินค้าเกษตรและสินค้าอุตสาหกรรม

๕.๑.๓ ให้มีการลดหรือเลิกมาตรการและอุปสรรคทางการค้าที่มีใช้ภาษีให้มากที่สุด

๕.๑.๔ ให้มีระยะเวลาในการปรับตัวที่เหมาะสมแก่สินค้าที่มีความอ่อนไหว รวมทั้งมาตรการอื่นๆ เพื่อลดผลกระทบจากการลดภาษี

๕.๑.๕ ให้ใช้พิกัดศุลกากรตามมาตรฐานระหว่างประเทศตามที่คู่ภาคีตกลงกันหรือตามมาตรฐานขององค์การระหว่างประเทศที่คู่ภาคีเป็นสมาชิกอยู่ และหากมีการปรับแก้ไขพิกัดศุลกากรตามมาตรฐานดังกล่าว ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในข้อผูกพันของประเทศไทย ก็สามารถกระทำได้ หากการเปลี่ยนแปลงนั้นไม่กระทบต่อผลประโยชน์ในภาพรวมของประเทศไทยตามข้อผูกพันที่มีอยู่เดิม

๕.๒ พิธีการศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า

๕.๒.๑ ให้มีความร่วมมือในด้านพิธีการศุลกากร เพื่อลด/ขจัดอุปสรรคทางการค้าระหว่างกัน และไม่สร้างภาระต้นทุนที่ไม่เหมาะสม

๕.๒.๒ ให้มีความร่วมมือเพื่อเพิ่มการอำนวยความสะดวกทางการค้าระหว่างไทยและสหภาพยุโรป

๕.๓ กฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้า

๕.๓.๑ กำหนดกฎว่าด้วยถิ่นกำเนิดสินค้าให้สอดคล้องกับโครงสร้างการผลิตให้มากที่สุด

๕.๓.๒ กำหนดกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน มีการบังคับใช้อย่างโปร่งใส และเท่าเทียมกัน และลดความเป็นอุปสรรคทางการค้าของสินค้าไทยมากที่สุด

๕.๓.๓ ร่วมมือจัดทำและ/หรือปรับปรุงระเบียบปฏิบัติในการรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าให้โปร่งใส มีประสิทธิภาพ ไม่สร้างภาระต้นทุนที่ไม่เหมาะสม และอำนวยความสะดวกทางการค้าให้มีประสิทธิภาพ

๕.๓.๔ ให้ใช้พิกัดศุลกากรตามมาตรฐานระหว่างประเทศตามที่คู่ภาคีตกลงกันหรือตามมาตรฐานขององค์การระหว่างประเทศที่คู่ภาคีเป็นสมาชิกอยู่ และหากมีการปรับแก้ไขพิกัดศุลกากรตามมาตรฐานดังกล่าว ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในข้อผูกพันของประเทศไทย ก็สามารถกระทำได้ หากการเปลี่ยนแปลงนั้น ไม่กระทบต่อผลประโยชน์ในภาพรวมของประเทศไทยตามข้อผูกพันที่มีอยู่เดิม

๕.๔ มาตรการเยียวยาทางการค้า

๕.๔.๑ มาตรการปกป้อง

- ให้มีมาตรการปกป้องสองฝ่าย ระหว่างไทยและสหภาพยุโรปเพื่อปกป้อง และ/หรือ เยียวยาภาคการเกษตรและอุตสาหกรรมภายในประเทศที่ได้รับผลกระทบอย่างร้ายแรงจากการ ทะลักเข้าสู่ตลาดของสินค้านำเข้า ภายหลังจากที่ความตกลงการค้าเสรีระหว่างไทยกับสหภาพ ยุโรปมีผลบังคับใช้

๕.๔.๒ มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดและการอุดหนุน

- ให้มีแนวทางการใช้มาตรการตอบโต้การทุ่มตลาดและมาตรการตอบโต้การอุดหนุน ที่สอดคล้องกับหลักการของความตกลงขององค์การการค้าโลก

- ผลักดันให้มีการบรรจุประเด็นสำคัญที่ทั้งสองฝ่ายมีแนวทางร่วมกันในการเจรจาอบ โดฮา

๕.๕ มาตรการปกป้องด้านดุลการชำระเงิน

- ให้มีมาตรการปกป้องกรณีที่เกิดปัญหาด้านดุลการชำระเงิน

๕.๖ มาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช

๕.๖.๑ เน้นย้ำให้การใช้มาตรการสุขอนามัยใช้ได้เฉพาะมาตรการที่สอดคล้องตาม ความตกลงขององค์การการค้าโลก

๕.๖.๒ จัดตั้งกลไกการหารือ รวมทั้งระบุนหน่วยงานที่รับผิดชอบการติดต่อระหว่างกัน เพื่อให้สามารถจัดการกับปัญหาและอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้มาตรการสุขอนามัยได้อย่าง มีประสิทธิภาพ

๕.๗ อุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า

๕.๗.๑ เน้นย้ำให้การใช้มาตรการด้านอุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้าใช้ได้เฉพาะ มาตรการที่สอดคล้องตามความตกลงขององค์การการค้าโลก

๕.๗.๒ จัดตั้งกลไกการหารือ รวมทั้งระบุนหน่วยงานที่รับผิดชอบการติดต่อระหว่างกัน เพื่อให้สามารถจัดการกับปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้มาตรการกีดกันทางเทคนิคได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

๕.๘ การค้าบริการ

๕.๘.๑ เปิดเสรีภาคบริการอย่างค่อยเป็นค่อยไป

๕.๘.๒ ให้เปิดเสรีบริการในสาขาที่ไทยมีศักยภาพ และมีความพร้อม รวมถึงให้มีการอำนวยความสะดวกให้ผู้บริหารและบุคลากรที่มีฝีมือทุกระดับของไทยสามารถเข้าไปทำงานในสหภาพยุโรปได้

๕.๘.๓ เปิดตลาดการค้าบริการของไทยในสาขาที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ

๕.๘.๔ ให้อำนาจสิทธิของทางการในการใช้มาตรการที่จำเป็น เพื่อรักษาเสถียรภาพทางระบบการเงิน การธนาคาร การเคลื่อนย้ายเงินทุน อัตราแลกเปลี่ยน และสิทธิในการใช้มาตรการเพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ที่อาจกระทบต่อดุลการชำระเงิน

๕.๙ การลงทุน

๕.๙.๑ ให้มีกฎเกณฑ์ที่ชัดเจนครอบคลุมเรื่องการเปิดเสรีครอบคลุมธุรกิจที่นอกเหนือจากภาคบริการ

๕.๙.๒ ให้เปิดเสรีการลงทุนในสาขาที่ไทยมีศักยภาพ และมีความพร้อม รวมถึงให้มีการอำนวยความสะดวกให้ผู้บริหารและบุคลากรที่มีฝีมือทุกระดับของไทยสามารถเข้าไปทำงานในสหภาพยุโรปได้

๕.๙.๓ เปิดให้มีการลงทุนในสาขาที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ

๕.๙.๔ ให้ลดมาตรการทางกฎหมายและทางการบริหารที่เป็นอุปสรรคต่อการลงทุนระหว่างประเทศ โดยคำนึงถึงความจำเป็นในการใช้มาตรการและการกำหนดเงื่อนไขด้านการลงทุนที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาประเทศ

๕.๙.๕ เปิดโอกาสให้สามารถใช้กระบวนการอนุญาโตตุลาการระหว่างประเทศเป็นทางเลือกหนึ่งในการระงับข้อพิพาท และผลักดันให้มีกลไกหรือเพื่อแก้ไขปัญหาด้านการลงทุนเฉพาะเรื่อง

๕.๙.๖ ให้อำนาจสิทธิของทางการในการใช้มาตรการที่จำเป็น เพื่อรักษาเสถียรภาพทางระบบการเงิน การธนาคาร การเคลื่อนย้ายเงินทุน อัตราแลกเปลี่ยน และสิทธิในการใช้มาตรการเพื่อป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นในกรณีที่เกิดเหตุการณ์ที่อาจกระทบต่อดุลการชำระเงิน

๕.๑๐ การระงับข้อพิพาทระหว่างรัฐ

-ให้จัดตั้งกระบวนการระดับข้อพิพาทระหว่างรัฐภาคีที่เกี่ยวข้องกับการตีความหรือการใช้บังคับความตกลงโดยให้มีขั้นตอนและกลไกที่ชัดเจน โปร่งใส และเป็นธรรมแก่รัฐภาคีคู่พิพาท โดยให้เป็นไปตามหลักการและกลไกการระงับข้อพิพาทที่ยอมรับโดยสากล

๕.๑๑ ทรัพย์สินทางปัญญา

๕.๑๑.๑ ให้ระดับการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาสอดคล้องกับระดับการคุ้มครองตามความตกลงขององค์การการค้าโลกและ/หรือความตกลงระหว่างประเทศที่ไทยเป็นภาคี

๕.๑๑.๒ ให้มีการบังคับใช้กฎหมายที่สอดคล้องกับระดับการพัฒนาของประเทศ

๕.๑๑.๓ ส่งเสริมการใช้ความยืดหยุ่น ข้อยกเว้น และข้อยกเว้นในการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาอย่างสมดุลระหว่างเจ้าของสิทธิ ผู้บริโภค และสาธารณชนโดยรวม รวมถึงเปิดโอกาสให้มีการเข้าถึงยาจำเป็นในราคาที่เหมาะสมและเป็นธรรม

๕.๑๑.๔ ไม่ให้มีข้อจำกัดใดๆ ในการใช้ความยืดหยุ่นและข้อยกเว้นภายใต้ความตกลงว่าด้วยสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาขององค์การการค้าโลก (TRIPS) และปฏิญญาโดฮาว่าด้วยความตกลง TRIPS และสาธารณสุข รวมถึงมติของคณะมนตรีทั่วไปว่าด้วยการปฏิบัติตามย่อหน้าที่ ๖ ของปฏิญญา โดฮา เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๔๖ และพิธีสารแก้ไขความตกลง TRIPS เมื่อวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๔๘

๕.๑๑.๕ ร่วมมือกันในการพัฒนาระบบทรัพย์สินทางปัญญา การส่งเสริมการสร้างสรรค์ การคุ้มครอง และการใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ ซึ่งรวมถึงการส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยี การคุ้มครองภูมิปัญญาท้องถิ่น และทรัพยากรชีวภาพของไทย

๕.๑๒ การจัดซื้อจัดจ้างโดยรัฐ

๕.๑๒.๑ ให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านการจัดซื้อโดยรัฐเกี่ยวกับโครงสร้างระบบบริหารจัดการภาครัฐ การงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ และกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง

๕.๑๒.๒ ส่งเสริมให้มีความโปร่งใสในกระบวนการและขั้นตอนการจัดซื้อจัดจ้าง

๕.๑๒.๓ ให้มีการเจรจาในประเด็นที่เห็นว่ามีประโยชน์ต่อไทย

๕.๑๓ ความโปร่งใส

-สนับสนุนให้มีกฎหมายและข้อบังคับภายในที่มีความโปร่งใส และมีกระบวนการในการเผยแพร่กฎหมายและข้อบังคับดังกล่าวให้แก่สาธารณชนและผู้ประกอบการ และจะต้องพยายามจัดให้มีระยะเวลาตามสมควรระหว่างเวลาที่ประกาศหรือเผยแพร่กฎหมายและข้อบังคับดังกล่าวต่อสาธารณชนกับเวลาที่กฎหมายและข้อบังคับนั้นมีผลใช้บังคับ

๕.๑๔ การแข่งขัน

๕.๑๔.๑ ส่งเสริมให้มีนโยบายการแข่งขันเสรีเป็นธรรมผ่านมาตรการกำกับดูแลการแข่งขันที่เหมาะสมภายใต้กฎหมายและระเบียบภายในประเทศของแต่ละฝ่าย

๕.๑๔.๒ ให้มีความร่วมมือทางวิชาการและการประสานงาน ระหว่างหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันของไทยและสหภาพยุโรป

๕.๑๕ การค้าและการพัฒนาที่ยั่งยืน

๕.๑๕.๑ ให้ใช้ระเบียบ ข้อบังคับ หรือกฎหมายภายในประเทศที่มีอยู่และเปิดโอกาสให้กำหนดมาตรฐานสิ่งแวดล้อมภายในประเทศเพิ่มเติมในอนาคต

๕.๑๕.๒ ประเทศคู่ภาคีจะต้องไม่ใช้นโยบายด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่น มาตรการด้านสิ่งแวดล้อม และมาตรฐานแรงงาน และการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศโลก เป็นต้น มาเป็นเครื่องมือกีดกันทางการค้า

๕.๑๕.๓ ยืนยันการปฏิบัติตามพันธกรณีหรือข้อตกลงด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศที่ไทยเป็นสมาชิกในปัจจุบันและอนาคต

๕.๑๕.๔ ส่งเสริมให้มีความช่วยเหลือด้านการเสริมสร้างองค์ความรู้และการพัฒนาเทคโนโลยีที่ใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศโลก

๕.๑๕.๕ ส่งเสริมการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบภายในด้านแรงงานที่ใช้บังคับอยู่ของแต่ละฝ่าย

๕.๑๕.๖ ส่งเสริมให้มีความร่วมมือเพื่อการพัฒนาด้านแรงงาน

๕.๑๖ ความร่วมมือ

5.16.1 ให้มีความร่วมมือทางวิชาการ และการเสริมสร้างขีดความสามารถของผู้ประกอบการ รวมทั้งผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม และเกษตรกร

5.16.2 ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือด้านเศรษฐกิจที่อยู่ในความสนใจของทั้งสองฝ่าย

๕.๑๗ เรื่องอื่นๆ

เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพและการอำนวยความสะดวกด้านการค้า เป็นต้น

๖. การดำเนินการต่อไป

หลังจากได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา รัฐบาลจะประกาศการเจรจาจัดทำความตกลงการค้าเสรีกับสหภาพยุโรปตามกำหนดการที่จะหารือระหว่างกันโดยจะเจรจาภายในขอบเขตของการเจรจาในประเด็นต่างๆ ที่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา จะมีกลไกการหารือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และในการเจรจาจะประสานงานกับรัฐสภาอย่างใกล้ชิด จะเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาชนที่สนใจได้รับทราบความคืบหน้าในระหว่างการเจรจา เมื่อการเจรจาเสร็จสิ้นแล้ว จะจัดให้มีการประเมินผลการเจรจา และในกรณีที่การปฏิบัติตามความตกลงก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนหรือผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม จะมีการดำเนินการแก้ไขหรือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบนั้นอย่างรวดเร็ว เหมาะสม และเป็นธรรม ทั้งนี้ เพื่อให้การเจรจามีความรอบคอบครบถ้วน ได้ผลประโยชน์ที่สมดุลต่อเกษตรกร ผู้ประกอบการ ผู้บริโภค และระบบเศรษฐกิจไทยโดยรวม

กระทรวงพาณิชย์
๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕